

KÖZELEBB HOZNI A KOHÉZIÓS POLITIKÁT AZ EURÓPAIAKHOZ

A kohéziós politika sokkal több a növekedéshez és a foglalkoztatáshoz történő egyszerű pénzügyi hozzájárulásnál. Hozzáadott értéke ennél messzebbre mutat: mozgósítja a helyi és regionális szintű közösségek képviselőit, és bevonja őket a politika tervezésének és végrehajtásának folyamatába. Éppen ilyen többszintű struktúrák biztosítják a tudást és az azzal járó hatékonyságnövekedést.

A kormányzás ezért különösen fontos a kohéziós politika számára. A magas színvonalú kormányzás révén – amely garantálja, hogy minden érintett meg tudja fogalmazni visszajelzéseit – az intézkedéseket hozzá lehet igazítani a valós körülményekhez, ezáltal hozzá lehet járulni ahhoz, hogy az emberek sajátjuknak érezzék azokat, és elkötelezettek legyenek a sikerük iránt. Ebben rejlik a kohéziós politika jövője.

A jelenlegi helyzet alapvető megváltoztatásának elősegítéséhez két kulcsterületen kell sikereket elérni: a területi kohézió és a partnerség terén.

A területi kohézióról érthetően

Ez a látszólag meglehetősen elvontnak tűnő elgondolás valójában egyszerűen olyan eszközt jelent, amelynek segítségével a kohéziós politika közelebb hozható az európaiakhoz és közvetlen környezetükhöz. A területi kohézió lényegében az Ön kis- vagy nagyvárosának, régiójának fenntartható fejlődéséről szól. Arról, hogyan nyithatók meg ajtók a vállalkozások és az emberek számára, hogy ki tudják használni a saját térségükre jellemző sajátosságokat.

Ennek megvalósításához megoldást kell keresni a fennálló egyenlőtlenségekre, támogatni kell a térségi erőforrások kiaknázását speciális integrált, térségspecifikus stratégiákon keresztül, ösztönözni kell a helyi szintű fejlődést, valamint el kell mélyíteni az uniós, országos, illetve ágazati szintű intézkedésekkel történő koordinációt. Mindezek háttérben továbbá az a gondolat is áll, hogy fejleszteni kell a területi integrációt és bátorítani kell a régiók közötti együttműködést.

A kohéziós politika elkövetkező reformjai tekintetében a hangsúlyt négy fő területre kell helyezni: a nagyvárosokra és az általuk játszott szerepre; a funkcionális földrajzi viszonyokra; a különleges földrajzi vagy demográfiai nehézségektől szenvedő térségekre; valamint a makroregionális stratégiákra. Ezek mindegyike fontos lehet.

Először is a 2013 utáni kohéziós politikának a városokra vonatkozóan markánsabb célokat kell kitűznie. Növelni kellene a városi hatóságok szerepét a fejlesztési stratégiák tervezésében és megvalósításában, valamint a pénzügyi forrásoknak a városi prioritások közötti átlátható elosztásában is.

Másrészt a programozás rugalmasságának is nőnie kell. Funkcionális módszereket kell alkalmazni annak érdekében, hogy a NUTS 1-es és NUTS 2-es struktúrákon túlmutató problémákat is be tudjuk azonosítani.

Harmadrészt olyan makroregionális stratégiákat kell kidolgozni, amelyek kiegészítik a területi kohéziókat ezt a rugalmas és funkcionális megközelítéssel. Ezek a stratégiák olyan átfogó integrált eszközöket kínálnának, amelyek még magasabb szintre fejleszthetnék a transznacionális együttműködést. A stratégiák adott szükségleteken is alapulhatnak olyan esetekben, ahol ez nyilvánvalóan hozzáadott értéket eredményezne. Az ehhez kapcsolódó kooperáció a jövőben is megfelelő keretet jelenthetne a makrorégióhoz kapcsolódó különféle intézkedések és programok működésének összehangolása számára.

Végül a programok következő nemzedékét úgy kell majd kiigazítanunk, hogy segíthessék a különleges földrajzi vagy demográfiai nehézségekkel szembesülő régiókat, és optimális módon aknazzák ki az e régiókban rejlő lehetőségeket anélkül, hogy szükségtelenül megsokszorozzák a programok és eszközök számát.

A partnerségben rejlő erő

A területi kohézió mellett a partnerség is hatásos csatorna a hatékony és átlátható kormányzás számára. Azt jelenti, hogy a Bizottság és az országos, regionális és helyi szintű hatóságok, valamint a szociális és gazdasági partnerek kölcsönösen együttműködnek egymással a kohéziós politika megvalósításának különböző szakaszaiban. Kulcsszerepet játszik az EU prioritásainak átadásában, e prioritások teljesítésében és a szereplők felelősségvállalásának fejlesztésében.

A partnerség és a felelősségvállalás még fontosabbá válik akkor, ha az Európa 2020 stratégiának, illetve a növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni stratégia tanulságainak fényében szemléljük. A kohéziós politika szemléletmódja révén – amely összekapcsolja egymással a befektetésekre szolgáló integrált

keretrendszert, a helyszíni szereplők szerepvállalását és a haladó partnerségeket – jelentős mértékben hozzá képes járulni az Európa 2020 stratégia sikeréhez azáltal, hogy erősíti a helyi és a regionális partnerekkel folytatott együttműködést.

A partnerség elvének alkalmazására is jobb módszereket kell találni. Bátorítani kell a helyi és regionális partnereket, a szociális partnereket és a civil társadalom részvételét mind a politikáról szóló párbeszédben, mind a kohéziós politika megvalósításában. Ennek egy lehetséges módja az, ha megerősítjük a fejlesztést célzó helyi törekvéseket a szociális innováció vagy a lepusztult területek rehabilitációja terén.

Röviden összegezve: az ötödik kohéziós jelentés azt ajánlja, hogy erősítsük meg a politika központi tevékenységét és a hozzáadott értékére összpontosítsunk, vagyis a partnerségen alapuló és területspecifikus szemléletmódjára.

” Nem »konfekcióméretű« politikai intézkedésekre van szükség, hanem továbbra is a sokszínűsége kell összpontosítanunk. Olyan személyre szabott megoldásokat kell kínálnunk minden egyes régióknak, amelyek látható, kézzelfogható eredményeket hoznak a polgárok számára. Ez lényeges része lesz az új 2020-as stratégiánknak. ”

Johannes Hahn,
regionális politikáért felelős
biztos